

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.560/2019/4. szám

A tanács tagjai: Döme Attila a tanács elnöke

. Zumbók Péter előadó bíró

. Farkas Antónia bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Kulcsár István ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

jogtanácsos

A per tárgya: sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

őri Ítéletábla Pf.IV.20.331/2017/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ékesfehérvári Törvényszék 27.P.20.202/2017/7.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes a 2015. április 29-én előterjesztett keresetlevelében a felperes gondokság alá helyezését kérte a perindítás, hatósági eljárás kezdeményezése ügycsoport tekintetében. Előadta, hogy a felperes az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel rendelkezik, azonban a házasság felbontásával kapcsolatos ügyeivel, illetve az ennek folyományaként indult eljárásokkal kapcsolatosan

gondolkodása beszűkült, realitáskontrollja csökkent. A keresetlevélhez csatolta a Székesfehérvári Járásbíróság előtt P.22.823/2012. szám alatt házastársi tartásdíj megfizetése iránt indult perben beszerzett szakértői véleményt, amelynek megállapítása szerint a felperes perlekedési tébolyban szenved.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében 1.500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint az alperes által a gondokság alá helyezés iránti perben benyújtott keresetlevél valótlan, a személyiségi jogait sértő tényállításokat tartalmazott. Emiatt hivatkozott arra, hogy az alperes megsértette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ában, 2:43. § a)-d) pontjaiban és 2:45. §-ában nevesített személyiségi jogait, az Alaptörvényben biztosított, az emberi méltósághoz, a magán- és családi élethez, az otthonhoz, a kapcsolattartáshoz és a jóhírnévhez fűződő jogát, valamint az embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmát.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [5] Kiemelte, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint önmagában egy eljárás megindítása nem jelenthet személyiségi jogi sérelmet; ez abban az esetben sem állapítható meg, ha az eljárás nem eredményezi az érintett marasztalását, ugyanis az érvényesíteni kívánt jog megalapozottsága csak egy külön eljárás keretében dönthető el. Arra is utalt, hogy a személyiségi jogsértés megállapítását célzó perek nem eredményezhetik az adott ügygel párhuzamosan folyó bizonyítási eljárás lefolytatását.
- [6] Ennek megfelelően rögzítette: arról, hogy az alperes által a keresetlevélben előadottak megalapozzák-e a felperes gondnokság alá helyezését, a felek által előterjesztett bizonyítékok mérlegelése alapján az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Székesfehérvári Járásbíróság jogosult dönteni. Helytállónak minősítette továbbá az alperesnek azt a hivatkozását, hogy a keresetlevél megfogalmazásában, hangnemében nem sértő, nem lealacsonyító, és ezért a jóhírnév sérelmét sem alapozhatta meg.
- [7] A felperes fellebbezése folytán másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [8] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte arra hivatkozással, hogy

azt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 13. § (1) bekezdés e) pontja szerint kizárt bíró hozta meg. A másodfokú bíróság ezzel szemben megállapította, hogy az első fokon eljáró bíró a fellebbezésben megjelölt peres eljárásokban nem a felperes személye, vagy a felperes által az elsőfokú bíróság ellen indított valamely peres eljárás miatt, hanem a hivatkozott peres eljárások alpereseinek személyére tekintettel jelentett be elfogultságot. Annak pedig a jogerős ítélet indokolása szerint nem volt jelentősége, hogy az első fokon eljáró bíró részt vett-e a felperes házasságának felbontása iránti perben; ehhez képest a bíró elfogultságának tárgyilagos szemlélet mellett történő megállapítására alapot adó körülményt a felperes sem jelölt meg.

- [9] A másodfokú bíróság az ügy érdemét illetően abból indult ki, hogy a keresetben felhívott, az Alaptörvényben szereplő jogoknak csak annyiban volt jelentősége, amennyiben azok egyben személyiségi jogoknak is minősülnek. Egyetértett az alperessel abban, hogy a felperes által megjelölt személyiségi jogok egy része a perbeli tényállás kapcsán nem volt értelmezhető [Ptk. 2:43. § a)-c) pontjai], az emberi méltóság, a becsület és a jóhírnév sérelme pedig nem volt megállapítható.
- [10] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a bírói gyakorlat szerint a kontradiktórius jellegű polgári per során a felek részéről tett nyilatkozatok, a büntetőeljárás vagy más hatósági eljárás kezdeményezése, illetve az eljárások során tanúként tett vallomások közös vonása, hogy az eljárás kezdeményezése, vagy az eljárás során kifejtett valamely egyéb cselekmény személyiségi jogokat sértő jellege csak abban az esetben állapítható meg, ha a tényközlés összefügg ugyan az eljárás tárgyával, de tudatosan hamis, illetve nem a konkrét ügyre vonatkozó (inadekvát), egyúttal valótlan tényállítást tartalmaz, vagy - tartalmi helyességétől függetlenül - kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, durván sértő.
- [11] Álláspontja szerint a jogsértés megállapításához szükséges fenti feltételek az adott esetben hiányoztak. Megállapította, hogy a keresetlevélnek a felperes belátási képességére vonatkozó kitétele tartalma szerint egy másik perben beszerzett szakértői véleményen, szóhasználatában a Ptk. 2:19. § (2) bekezdésén alapult. Rögzítette, hogy a felperes gyermekeivel történő kapcsolattartására vonatkozó állítást a felperes által aláírt, korábban nem sérelmezett jegyzőkönyv, míg a lakóház és az ahhoz tartozó udvar leromlottságát, gondozatlanságát az eljárás során beszerzett környezettanulmány támasztotta alá. Egyebekben az alperes keresetlevelében előadottakat a pszichiáter és pszichológus szakértői vizsgálat során rögzítettek megismétlésének, összegzésének tekintette. Utalt továbbá arra, hogy a felperes házasságának „viharosnak” minősítése nem lépett ki az eljárás

biztosította keretek közül, arra alapot adott a felperes és a volt házastársa közötti konfliktus, amelyet maga a felperes adott elő, és a szakértő is rögzített.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az alperesnek a keresettel egyező marasztalását kérte. Az elsődleges kérelmét a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontjának megsértésére alapította, és előadta, hogy az első fokon eljáró bíróval szemben elfogultság miatt kizáró ok állt fenn. A másodlagos kérelmének alapjául szolgáló jogszabálysértésként a Pp. 206. § (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott, azt állítva, hogy a perben eljáró bíróságok a megállapított tényállásból nem megfelelő következtetéseket vontak le.
- [13] A felperes jogi képviselője a felülvizsgálati kérelem részletes indokolásaként kérte figyelembe venni a felperes által személyesen elkészített beadványban foglaltakat, amelyeket változatlanul fenntartott. Ebben, a felülvizsgálati kérelemhez mellékelte beadványában a felperes további megsértett jogszabályhelyként jelölte meg a Pp. 1. §-át, 2. § (1) bekezdését és 339/B. §-át, valamint az Alaptörvény XV. cikk (1) és (3) bekezdését, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, 25. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét. Egyebekben megismételte a keresetében és a fellebbezésében előadottakat.
- [14] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [16] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperes által megjelölt okokból nem jogszabálysértő.
- [17] A Kúria előrebocsátja, hogy bár kötelező jogi képviselő esetén a fél által a jogi képviselő közreműködése nélkül, személyesen elkészített beadványban foglalt nyilatkozat – a Pp. 73/B. § (1) bekezdéséből következően – hatálytalan (BH2017.191.I.), ez az eljárásjogi jogkövetkezmény az adott esetben azért nem volt alkalmazható, mert a felperes jogi képviselője a felperes személyesen elkészített beadványában foglaltakat a felülvizsgálati

kérelem részeként kérte figyelembe venni, és azokat változatlanul fenntartotta.

- [18] A felülvizsgálati kérelemben feltüntetett eljárásjogi jogszabályhelyek közül a Pp. 1. §-ának és 2. § (1) bekezdésének megsértése érdemben nem volt vizsgálható. A felülvizsgálati kérelem ugyanis a Pp. 272. § (2) bekezdésében és az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjában írtak ellenére nélkülözötte az e jogszabálysértésekre történt hivatkozás indokainak kifejtését. Jelentősége volt továbbá annak, hogy mindkét említett jogszabályhely alapelvi rendelkezéseket tartalmaz, ezért megsértésük is csak közvetett módon, a részletszabályok megsértésén keresztül valósulhat meg [1/2014. (VI. 30.) PK vélemény indokolásának 5. pontja]. A Pp. 339/B. §-ának megsértése pedig fel sem merülhetett, az ugyanis a közigazgatási perekben, a mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata esetén alkalmazandó.
- [19] A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontjának sérelme nélkül hozta meg az ítéletét. Azon túl, hogy e relatív kizárási ok fennállására a felperes az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott, és erre vonatkozó bejelentést az első fokon eljáró bíró sem tett, a bíró elfogultságát az ítélet elleni fellebbezésben felhozott körülmények egyike sem alapozhatta meg. Annak alátámasztására nem volt alkalmas az, hogy a felperes által indított korábbi peres eljárásokban az elsőfokú bíróság bírái az alperesek személyére – a velük fennálló munkakapcsolatra – tekintettel elfogultságot jelentettek be. Mint ahogy az elfogultság megállapítására önmagában az sem adhatott okot, hogy az első fokon eljáró bíró a felperes házasság felbontása iránti perének elintézésében részt vett. Mindez azt is jelenti, hogy a Pp. 252. § (1) bekezdésében meghatározott ún. abszolút hatályon helyezési ok a másodfokú eljárásban nem állt fenn.
- [20] A felperes anélkül állította a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértését, hogy az általa vitatott ténymegállapítást, az annak alapjául szolgáló bizonyítékmérlegelési hibát megjelölte volna. A bíróságoknak a megállapított tényállásból levont következtetései nem megfelelő voltára hivatkozott, de az az említett eljárási szabálysértést nem alapozhatta meg.
- [21] A jogerős ítélet indokolása helytállóan rögzíti, hogy a keresetben felhívott, az Alaptörvényben szereplő jogoknak csak annyiban volt jelentősége, amennyiben azok egyben személyiségi jogoknak is minősülnek, és a kereset alapján az emberi méltóság, a becsület és a jóhírnév sérelmét kellett vizsgálni. Ehhez képest az Alaptörvény felülvizsgálati kérelemben feltüntetett rendelkezéseinek egyike sem vonatkozik az említett személyiségi jogokra, a bíróságok által alkalmazott adekvát anyagi jogi jogszabályhelyek, a Ptk. 2:42. §,

2:43. § d) pontja és 2:45. § megsértésére pedig a felperes nem hivatkozott. Emiatt érdemi felülvizsgálatnak e körben sem lehetett helye.

- [22] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [23] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a Pp. 67. § (2) bekezdésére és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésére tekintettel a felperest kötelezte az alperes részéről felmerült - jogtanácsosi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [24] Az eljárás tárgyi illetékeljegyzési jogos volta [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés f) pontja] és a felperes teljes személyes költségmentessége miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.
- [26] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. március 18.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
HM